

Hvor går de retlige grænser for fastlæggelse af BNBO'er?

Boringsnære beskyttelsesområder

Hjemlen:

Miljøbeskyttelseslovens § 24, stk. 1:

"Kommunalbestyrelsen kan give påbud eller nedlægge forbud for at undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige vandindvindingsanlæg til indvinding af grundvand"

Boringsnære beskyttelsesområder

Vejledninger på området:

Miljøstyrelsen - Vejledning nr. 2 – 2007 -Boringsnære beskyttelsesområder – BNBO

Naturstyrelsen - Vejledende notat om boringsnære beskyttelsesområder- BNBO” af 12. december 2011

Naturstyrelsen - Præciseret vejledning om beregning af størrelsen af boringsnære beskyttelsesområder, BNBO” af 2. juli 2013

Boringsnære beskyttelsesområder

Bestemmelsens rækkevidde

- Det er almindelig antaget, at indgreb i medfør af § 24 forudsætter, at der er tale om at beskytte en aktuel vandforsyningsinteresse, uanset at bestemmelsen specifikt nævner "*fremtidige vandindvindningsanlæg*".
 - Bestemmelsen kan således ifølge den Miljøbeskyttelsesloven af 1991 med kommentarer formentlig ikke anvendes for at beskytte grundvandet generelt, men kun grundvandsmagasiner, hvor der er aktuelle vandindvindingsinteresser.
-

Boringsnære beskyttelsesområder

Bestemmelsens rækkevidde

- Denne indskrænkning af bestemmelsens anvendelsesområde fremgår af Miljøstyrelsens betænkning nr. 1/1995 *“Lovgivning og praksis – forurenede jord”*.
 - Citat fra betænkningen:
“Til forskel fra øvrige anvendelige bestemmelser er det dog en forudsætning, at der er tale om en forurening, der truer vandindvindingsanlæg (nuværende eller fremtidige). Det er således ikke tilstrækkeligt, at forureningen truer grundvandet eller jorden, således som det ellers er tilfældet for bestemmelserne i lovens kapitel 3.”
-

Boringsnære beskyttelsesområder

Bestemmelsens rækkevidde

- Miljø- og Energiministeren har i en besvarelse af 18. december 1996 af et folketingsspørgsmål givet udtryk for en tilsvarende forståelse af hjemmelsgrundlaget.
-

Boringsnære beskyttelsesområder

Bestemmelsens rækkevidde

- Denne indskrænkning af bestemmelsens anvendelsesområde fremgår af Miljøstyrelsens betænkning nr. 1/1995 "*Lovgivning og praksis – forurennet jord*".
 - Miljø- og Energiministeren har i en besvarelse af 18. december 1996 af et folketingssspørgsmål givet udtryk for en tilsvarende forståelse af hjemmelsgrundlaget.
-

Boringsnære beskyttelsesområder

Den hjemmelsmæssig forankring for udpegningen af BNBO'er?

- Miljøministeren nedsatte i 2003 det såkaldte "*300-meter udvalg*".
 - Udvalget blev nedsat med henblik på af få afklaret det faglige grundlag i forhold til, hvorvidt der var behov for at udvide beskyttelseszonerne omkring indvindingsboringer.
 - Arbejdsgruppen afsluttede sit arbejde med et notat i december 2003.
 - I notatet blev det bl.a. anbefalet, at der burde gives hjemmel til at udvide den fysiske beskyttelseszone og/eller etablering af sprøjtefrie zoner omkring indvindingsboringer.
-

Boringsnære beskyttelsesområder

Den hjemmelmæssig forankring

- Arbejdsgruppen var ikke af den opfattelse, at det eksisterende lovgrundlag indeholdte tilstrækkelig hjemmel til etablering af de ønskede beskyttelseszoner og sprøjtefrie zoner omkring indvindingsboringer.
 - Miljøstyrelsen vurderede efterfølgende spørgsmålet omkring etablering af beskyttelsesområder og konkluderede, at der kunne etableres beskyttelsesområder i medfør af den eksisterende hjemmel i miljøbeskyttelseslovs § 24. Dette er dog tvivlsomt.
-

Boringsnære beskyttelsesområder

Hvor langt kan bestemmelsen i § 24 strækkes afstandsmæssigt?

Boringsnære?

Anvendelse af § 24 til forebyggelse af forurening er i praksis sket ved fastlæggelse af fredningsbælter omkring vandboringer.

Bælterne har imidlertid typisk kun haft en radius på 10 meter og fastlægges normalt i forbindelse med tilladelse til det pågældende anlæg efter vandforsyningsloven.

Boringsnære beskyttelsesområder

Miljøstyrelsens vejledning nr. 2 – 2007 -Boringsnære beskyttelsesområder - BNBO

*”Miljøbeskyttelseslovens § 24 begrænser ikke beskyttelseszonen til 10 meter omkring vandboringen. Det afgørende i forhold til størrelsen af zonen er, om forbudet eller påbuddet er nødvendigt for at imødegå en fare for forurening af den grundvandsressource, som et eksisterende **eller et fremtidigt anlæg** indvinder fra eller vil indvinde fra.*

(...)

Rækkevidden af § 24 er således længere end til alene at omfatte forbud eller påbud til sikring af selve anlægget og risikoen for en udledning direkte i vandboringen.”

Boringsnære beskyttelsesområder

Naturstyrelsen har tilsluttet sig Miljøstyrelsens vurdering i de senere udstedte vejledninger om BNBO'er.

Holdepunkter for Miljøstyrelsens tolkning af bestemmelsen?

Miljøstyrelsens tolkning ses primært at være baseret på følgende afsnit fra forarbejderne til miljøbeskyttelsesloven fra 1973:

*"De forholdsregler, som kan træffes efter bestemmelsen, svarer ganske til de forholdsregler, som kan træffes efter vandforsyningslovens §§ 42, 44, 46 og 47. For grundvandsanlæg kan der bl.a. blive tale om forbud **mod visse gødningsanvendelser på nabogrunde** og om påbud om omlægning af kloakanlæg, således at ledningerne bliver mere sikre"*

Boringsnære beskyttelsesområder

Anvendelsesområdet for forbud og påbud – **pesticider?**

Forarbejderne til § 24, herunder forarbejderne til vandforsyningsloven fra 1969 omtaler ikke direkte pesticider.

Forarbejderne til bestemmelsen omtaler dog bl.a.:

“visse anvendelser af gødning og gødningsoplæg og eventuelt løsdriftsstalde i nærheden af et vandværk”

Boringsnære beskyttelsesområder

Fortolkningsbidrag →

Miljø- og Energiministers besvarelse af et folketingsspørgsmål den 18. december 1996, hvor der blev redegjort for anvendelsen af bestemmelsen (§ 24) i praksis og for bestemmelsens anvendelsesområde generelt.

Boringsnære beskyttelsesområder

”Bestemmelsen må derfor antages at kunne anvendes til - i hvert fald i et vist omfang - at indføre restriktioner i gødningsanvendelsen i et indvindingsopland, hvis de konkrete geologiske og nedbørsmæssige forhold gør, at den generelle regulering ikke er nok til at sikre en tilstrækkelig beskyttelse af hensyn til vandindvindingen.

*Inden for de ovenfor omtalte fredningsbælter nedlægges som nævnt forbud mod anvendelse af pesticider. Bestemmelsen **omfatter således principielt** også restriktioner i pesticidanvendelsen. Inden for fredningsbælterne skal forbudet midlertid imødegå **en fare for direkte forurening af boringen.***

(...)”

Boringsnære beskyttelsesområder

Det følger miljøbeskyttelseslovens § 63, stk. 1, 2. pkt., at forbud eller påbud efter § 24 vedrørende lovligt bestående forhold, herunder lovlig anvendelse og oplagring af sprøjtemidler i landbrug, gartnerier og skovbrug, kun kan gives mod fuld erstatning, medmindre andet følger af andre retsregler.

Indgreb i bestående lovlig forhold vil ofte have karakter af ekspropriation. Der gælder særlige skærpede krav for ekspropriation. Herunder en **skærpet hjemmelskrav**.

Boringsnære beskyttelsesområder

Er der tale om en klar og utvetydig hjemmel, der kan danne grundlag for indgreb, der kan være så indgribende, at der er tale om ekspropriation?

Vi får se.

Kontakt

Håkun Djurhuus

Partner · København

Offentlig Virksomhed

T +45 72 27 33 44

M +45 25 26 33 44

E djur@bechbruun.com

København
Danmark

Aarhus
Danmark

Shanghai
Kina

T +45 72 27 00 00
www.bechbruun.com